

Drahé sestry, drahí bratia,

včera popoludní som sa vybral na dlhú prechádzku po Kyjeve. Zdraviu to neublíži a pokušenie, ktorému som predtým neraz podľahol, aby som si skrátil cestu nastúpením do autobusu či metra, samo pominulo. MHD prakticky nefunguje. Pri vchode do nášho kláštora zastavujú autobusy a trolejbusy. Na elektronickej tabuli s cestovným poriadkom sa teraz zobrazuje perfektný oznam: „Ospravedlňujeme sa za dočasné nepríjemnosti.“ Dočasné nepríjemnosti... človeku by sa chcelo takto zmýšľať o vojne. A ospravedlňovať by sa nám mali skôr ruské jednotky a tí, ktorí toto peklo rozpúťali!

Najprv som išiel do Podolia – je to stará štvrť na pravom brehu Dnepra. V stredoveku tu bol dominikánsky kláštor, po ktorom už niet ani stopy, a potom – po páde komunizmu – náš ďalší kláštor, vydavateľstvo „Kairos“ a sídlo Inštitútu sv. Tomáša. Pri tzv. Ražnom trhu, teda pri trhovej hale, ktorá je počas vojny zatvorená a ktorej interiér si dodnes zachoval typický sovietsky štýl, som našiel otvorený a dobre zásobený obchod s talianskymi potravinami. Možno sa mi to niekedy zide. Na chvíľu som sa zastavil pri bývalej budove kyjevského riečného prístavu, aby som sa pozrel na Dneper. Tadiaľto mal podľa legendy utekať sv. Hyacint a prejsť cez rieku suchou nohou. V rukách držal Najsvätejšiu Sviatosť a sochu Panny Márie.

Na námestí pred budovou sa nachádza pomník hrajúcich sa detí. Veľmi dojímavý v tomto období. Prechádzal som sa ulicami mesta a pozoroval som ich. Detí je teraz určite menej, pretože mnohé, alebo možno aj väčšina, odišla s rodičmi. Dajú sa však stretnúť. Išiel som popri tinedžerke, ktorá kráčala so svojím otcom a držala ho za ruku. Zdá sa mi, že vojna veľmi zranila mladých ľudí na prahu dospelosti, ktorí už chápu, čo sa deje. Možno dokonca viac ako malé deti, ktoré nevedia, o čo ide. Vojna im brutálne kradne krásne roky mladosti. Pre to mladé dievča bolo zrejme potrebné držať otcovu ruku. Ale má šťastie, pomyslel som si, že otec je teraz blízko pri nej. Ďalšie dievča jazdilo na kolobežke po širokom podstavci pamätníka Hryhorija Skovorodu, dôležitého ukrajinského mysliteľa. Práve jeho slová pripomenul Ján Pavol II. v roku 2001 v Kyjeve: „Všetko pominie, ale na konci všetkého zostáva láska. Všetko pominie, ale Boh a láska nie.“

Pri prechádzke som pozoroval rodičov, najmä matky. Boli zjavne smutné, trochu neprítomné, akoby ich srdcia a myšlienky boli inde. A určite je tomu tak. Možno sú pri svojich manželoch, brániacich Ukrajinu. Alebo zápasia s myšlienkami na budúcnosť, s obavami, nepokojom. Dojala ma jedna chudobná pani, ktorá tlačila vozík s dvoma fľašami vody a neporiadne napchatými vecami. Kráčala a držala za ruku niekoľkoročného chlapca. V takých chvíľach človek chce pomôcť a zároveň prežíva bezmocnosť. Zapozeral som sa, ako odchádzajú, čo zaujalo vojaka stojaceho na druhej strane ulice. Zdvorilo, ale rozhodne ma k sebe privolal, skontroloval moje doklady a potom ma poprosil, aby som pokračoval ďalej rovnobežnou ulicou.

Zadychčaný som stúpал z Podolia na Vladimírsku Hôrku. Je to krásny park, pomenovaný pravdepodobne podľa pamätníka sv. Vladimíra, vládcu, za ktorého došlo k prijatiu kresťanstva na Rusi. Stojí na vysokom podstavci s križom v ruke a hľadá do diaľky ľavého brehu Dnepra. Tam v diaľ, kde teraz prebiehajú boje o mesto. Ozvenu ich zvukov bolo včera stále počuť v centre Kyjeva. Pár mladých ľudí si bol zabehať. Starší ľudia sa pokojne

prechádzali. Chcel som sa ešte trochu potešiť z pohľadu na Dneper z nedávno postaveného Skleneného mosta. Nedalo sa však po ňom prejsť.

Nejaký vojak si pýtal cigaretu. Žiaľ, nefajčím. Na Ukrajine až do vojny stretnutia s ľuďmi v uniforme neboli vždy príjemné, najmä keď vás zastavila dopravná polícia. Dnes, tak ako asi všetci, pozerám na týchto ľudí s obdivom. Naozaj nás chránia. Ľudia často ponúkajú tým, ktorí strážia mesto, niečo na jedenie alebo pitie. Z bezpečnostných dôvodov mnohí obrancovia, najmä vojaci, to však zdvorilo odmietajú. Otec Tomáš rozprával, že pri jednej z cestných kontrol dal bonboniéru tomu, kto kontroloval jeho doklady a auto. Jednoducho len tak. V očiach toho pána sa objavili slzy. Toto gesto sa zrejme muselo dotknúť jeho srdca. Žiaľ, včera som nemal cigarety. Dokonca by som ich kúpil a odniesol tomu mužovi s puškou, ale všetky obchody v okolí boli už zatvorené. Takže pre budúcnosť sa možno oplatí nosiť so sebou škatuľku cigariet, ak by si niekto znova chcel zapáliť.

Rozhodol som sa prejsť okolo chrámu sv. Sofie, najdôležitejšieho chrámu v Kyjeve. V súčasnosti je to múzeum, ale všetky cirkvi byzantskej tradície nadväzujú na jeho duchovné dedičstvo. Pred niekoľkými dňami bol náš kyjevský prior otec Petro pozvaný, aby sa v tejto budove zúčastnil na ekumenickej modlitbe za mier. Prítomnosť mnícha oblečeného v bielom habite a čiernom plášti symbolicky nadväzovala na prítomnosť dominikánov v hlavnom meste Ukrajiny, trvajúcu od čias sv. Hyacinta. Kyjev je dominikánsky a prví biskupi na brehoch Dnepra pochádzali z nášho rádu. Včera som si pri pohľade na zlaté kupoly a zvonicu chrámu sv. Sofie pomyslel, že chrámy, dokonca také veľkolepé a dôstojné, sú ako my, obyvatelia vojnového Kyjeva, rovnako bezbranní proti ruským raketám a bombám. O niekoľko metrov ďalej som nad bočnou bránou, ktorou som neraz vchádzal na územie chrámu sv. Sofie, uvidel malú zlatú sochu sv. Michala archanjela, držiaceho v rukách štít a meč. Leskla sa v lúčoch zapadajúceho slnka. Pomyslel som si, že možno predsa len nie sme úplne bezbranní. Vodca anjelských zástupov je patrónom Kyjeva a zároveň patrónom nášho dominikánskeho ukrajinského vikariátu.

Včera večer som dostal krásny list od otca Timothyho Radcliffa, bývalého generála nášho rádu. Niekoľko dní predtým nám Timothy poslal email, v ktorom nám prejavil solidaritu a ubezpečil nás o modlitbe. Napísal, že ľutuje, že teraz nemôže byť s nami na Ukrajine. Spýtal sa, či by pre nás mohol niečo urobiť. Trochu „drzo“ som odpovedal, že môže, a poprosil som ho, aby napísal list dominikánskej rodine na Ukrajine. Keď bol Timothy generálom rádu, niektorí z bratov, ktorí sú teraz na Ukrajine, boli študentmi vo formácii v našom kláštore v Krakove. Jeho listy vždy dávali veľa Božieho svetla a nádeje. A teraz to veľmi potrebujeme. Otec Timothy sa mimoriadne zaslúžil o obnovenie misie Rádu kazateľov v krajinách bývalého Sovietskeho zväzu. List prišiel na druhý deň. Timothy má pravdu, že v časoch vojny záleží na každom okamihu. Celý list je dostupný v poľskom a anglickom jazyku na:

<https://info.dominikanie.pl/2022/03/list-do-rodzin-dominikanskej-w-ukrainie/>

Pretože spolu tvoríme dobro a mnohí z vás, ku ktorým sa dostávajú moje listy, nás a trpiacu Ukrajinu tak štedro a mnohoro podporujete, na záver uvediem úryvok z tohto listu:

„Niekedy sa možno zamýšľať (...), aký môžu mať význam tieto malé skutky voči obrovskej sile ničivých striel, tankov a lietadiel. Ale Pán žatvy sa postará, aby ani jeden dobrý skutok

nevyšiel nazmar. Tak, ako sa po nasýtení päťtisíc ľudí pozbierali všetky omrvinky, tak nevyjde nazmar žiaden prejav dobroty. Prinesie ovocie, aké si ani nevieme predstaviť.“

So srdečnými pozdravmi a prosbou o modlitbu

Jarosław Krawiec, Kyjev, 22. marca, 19:00 hod.